



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 77 /2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

238/2017. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. február 15-én előterjesztett **panaszát** a 2017. november 9-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg; a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. február 15-én elektronikus úton terjesztett elő panaszt a vele szemben 2017. január 28-án foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. január 28-án a * út 175. szám közelében, az út szélén félreállította a rendőr azzal az indokkal, hogy a panaszos *** forgalmi rendszámú gépkocsijának ég a ködlámpája, és ez a rendőrt zavarja. A panaszos elnézést kért és lekapcsolta. A rendőr felettebb udvariatlan stílusban elkérte a panaszos igazolványát és a forgalmit, nem törődve azzal, hogy hátul ült a panaszos 4 éves kislánya, álmosan és kissé betegen is. A rendőr megjegyezte, hogy a panaszos igazolványképén nem a panaszos van. A kép a panaszos állítása szerint valóban nem friss, de a rendőri állítás nem volt igaz. A panaszos jelezte neki, hogy ködfoltos és közvilágítás nélküli útszakasz felől jöttek, és a kertes házak közti bokros területen jobban belátta az utat a ködlámpa használata mellett. A V* úton sem voltak tökéletesek a látási viszonyok, erről a panaszosnak fényképe is van. Mindezek ellenére a panaszosnak majdnem negyed órát kellett várnia, amíg a rendőr visszaért a papírokkal, és a kitöltött 10.000 forintos bírsággal. Arról sem tájékoztatta a panaszost, hogy mi történik, ha nem fogadja el a bírságot a panaszos, csak átadta, hogy írja alá. A panaszos a kislányára tekintettel aláírta, hogy továbbmehessenek. Aznap este későn ért oda érte a nagymamához, mert vidéken volt. A fényszóróra az autópályán aznap felverődött szennyeződés ronthatta a világítást (erre

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

másnap jött csak rá). Ezért is látott jobban a felkapcsolt ködlámpával, de a panaszos hangsúlyozni kívánta, hogy ködös, párás időben. A panaszos lekérte a meteorológiai jelentéseket az eset után, amely szintén megerősíti a panaszos állítását véleménye szerint. A panaszos hivatkozott a 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendeletre a közúti közlekedés szabályairól (továbbiakban: KRESZ), mely szerint indokolt esetben használható a ködlámpa lakott területen belül is. A panaszos abban a helyzetben indokoltan, biztonságosabbnak látta a ködlámpa használatát ahhoz, hogy biztonságban hazajérjen gyermekével. A bírságot a panaszos túlzónak és alaptalannak találta, az intézkedés módját, valamint a rendőr stílusát elfogadhatatlannak tartotta.

2) A Testület tanácsadójának tájékoztató levelében foglaltaknak eleget téve a panaszos 2017. március 10-én aláírásával megerősítette az általa korábban benyújtott panaszt, és az alábbiakban összefoglalt új információkkal egészítette ki panaszát.

A panaszos a B* út irányából közlekedett az intézkedést megelőzően, ahol egy hosszabb szakaszon nincsen közvilágítás. Rendszeresen (aznap este is) megreked a köd azon a területen. Ez, és a korábban említett körülmények jelentősen rontották a látási viszonyokat, emiatt a panaszos biztonságosabbnak ítélte meg a ködlámpa használatát, amely elmondása szerint egyáltalán nem vakít.

A panaszos megkereste levélben a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban BRFK) * kerületi Rendőrkapitányságot, melyben leírta a történeteket (a rendőrrre vonatkozó részt is), és kérte a 10.000 forintos bírság méltányosságából való törlését, de rövid úton elutasították. Ha kell, a panaszos a bíróságig is elviszi az ügyet állítása szerint.

A panaszos hangsúlyozta, hogy felháborítja, hogy ilyen mentalitással, hozzáállással szolgálhat valaki rendőrként, és egy ennyire nyilvánvalóan csekély szabálysértést nem képes például figyelmeztetéssel elengedni, ha másra nem, legalább a kisgyermekre tekintettel.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) P. Gy. r. alezredes 2017. április 25-én készített kapitányságvezetői átiratában az alábbiak szerint foglalta össze az intézkedést.

A r. alezredes előadta, hogy az eljárás során meghatározott rendkívül rövid határidőre tekintettel az intézkedő rendőrök által kiegészítő jelentés készítésére nem volt lehetőség. Szóbeli meghallgatásukra került sor telefonon keresztül, amely során nyilatkoztak a foganatosított intézkedésről, valamint választ adtak a Testület által feltett kérdésekre.

A BRFK * kerületi Rendőrkapitányság körzeti megbízottai gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el 2017. január 28-án, mikor 22 óra 50 perckor a V. P. * szám előtt intézkedés alá vonták a *** forgalmi rendszámú járművet. A gépjármű a V. úton a szolgálati gépjárművel ellentétes irányban közlekedett, ekkor észlelték a rendőrök, hogy annak vezetője lakott területen belül ködfényszórót használ. Tekintettel arra, hogy a ködfényszóró használatát a KRESZ 44. § (4) bekezdése az általános látási viszonyoktól eltérő viszonyokhoz köti, melyet a rendőrök az intézkedés időpontjában nem észleltek, a gépjármű után fordultak, majd intézkedés alá vonták. Az intézkedést Z. J. r. zászlós foganatosította, Zs. Z. r. főtörzsőrmester az adattárakból történő lekérdezéseket hajtotta végre, valamint az intézkedést személyével biztosította.

Az intézkedés kezdetekor Z. J. r. zászlós közölte a panaszossal, hogy a ködfényszóró indokolatlan használata miatt került sor a rendőri intézkedésre. A ködfényszóró indokolatlan használata a KRESZ 44. § (4) bekezdésébe ütköző, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § szerint minősülő, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés. E szabálysértés elkövetése esetén 5.000 forinttól 50.000 forintig terjedő helyszíni bírság kiszabásának van helye, amennyiben az intézkedés alá vont személy felelősségét elismeri, s a bírság szelvényt saját kezű aláírásával ellátja.

Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben rendőri intézkedésre került sor, szükségessé vált személyazonosságának, gépjármű vezetői jogosultságának, valamint az általa vezetett gépjármű jogszerű használatának az ellenőrzése a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése, és a 44. § (1) b) pontja alapján.

A panaszossal szemben közlekedésrendészeti ellenőrzésre került sor szabálysértés elkövetése miatt, amelyet az intézkedő rendőr vele az intézkedés kezdetekor közölt. Ezt követően tájékoztatta a panaszost, hogy 10.000 forint összegű helyszíni bírságot fog vele szemben alkalmazni, amennyiben a szabálysértés elkövetését elismeri, és a bírságot elfogadja. Ekkor a panaszost kérdésre tájékoztatta arról, hogy amennyiben nem fogadja el a bírságot, vele szemben szabálysértési feljelentéssel fog élni. A 22/2012. (IV.13.) BM rendelet a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról II. fejezete tartalmazza a helyszíni bírság nyomtatványra, és annak végrehajtására vonatkozó jogszabályi előírásokat.

A rendőri intézkedés során a panaszos a * sorszámú helyszíni bírságot saját kezű aláírásával ellátta, ezzel a szabálysértés elkövetését elismerte. A szelvényen az azon szereplő betűmérettől eltérő, nagyobb betűmérettel, félkövér betűtípussal jól olvasható, hogy „A túloldali tájékoztatót elolvasva és megértve elismerem a fenti cselekmény elkövetését és azt, hogy ezzel szabálysértést valósítottam meg. A bírság megfizetését vállalom.”.

A Szabs. tv. 99. § (3) bekezdése szerint, ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs helye jogorvoslatnak.

A panaszos beadványában kérte a helyszíni bírság hatályon kívül helyezését, és vele szemben figyelmeztetés alkalmazását. A fenti jogszabályra hivatkozással a hatóság a kérelmének nem adott helyt.

A panaszos beadványában sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőr hangnemét, és az intézkedés módját. A rendőri intézkedésre lakott területen belül került sor. A tárgyalat útszakaszon közvilágítás működik. A panaszos beadványában is rögzíti, hogy az intézkedő rendőr közölte vele, hogy a ködfényszóró alkalmazása őt zavarja. Ezt a zavaró jelenséget az intézkedő rendőrök észlelték. A panaszos ezt követően maga is meggyőződött arról, hogy valóban használta közlekedése során a ködfényszórót, amelyet az intézkedés során le is kapcsolt.

Az intézkedés során alkalmazott hangnem a r. alezredes véleménye szerint szubjektív megítélés alá tartozik. A rendőri intézkedés sok esetben keletkeztet feszült állapotot az intézkedés alá vont személyben, hiszen a jogkövető állampolgárok tekintetében semmiképpen nem tekinthető napi rutinnak. Az intézkedő rendőr stílusát a panaszos elfogadhatatlannak tartja, azonban panaszában konkrét sértő, vagy lealacsonyító megjegyzéseket, utalásokat nem közölt, kizárólag egy, az átadott igazolványképre vonatkozó tréfásnak szánt megjegyzést. Ez a megjegyzés, miszerint a fénykép nem a panaszost ábrázolja nem volt alkalmas valós sérelem okozására a r. alezredes véleménye szerint.

Az a körülmény, hogy a panaszos kislánya az intézkedés során a gépjárműben tartózkodott a rendőri intézkedés vonatkozásában teljesen irreleváns körülmény, amely nem értékelendő sem az intézkedés alá vont személy terhére, sem pedig javára.

A kiszabott pénzbírság csekély, átlagos összegű bírságnak tekinthető, a r. alezredes szerint semmiképpen nem túlzó. Azt, hogy mekkora összegű bírságot szab ki az intézkedő rendőr, maga dönti el a cselekmény összes körülményére tekintettel. A Szabs. tv. lehetővé teszi figyelmeztetés alkalmazását, azonban azt egyetlen esetben sem írja elő kötelezően alkalmazandó intézkedésként, így a panaszos jogsérelmet ezáltal nem szenvedett, hiszen a figyelmeztetések állandó alkalmazásával sérülne a jogalkotó azon akarata, miszerint a szabálysértés elkövetői a jövőben tartózkodjanak újabb szabálysértések elkövetésétől. A r. alezredes meg kívánta jegyezni, hogy a helyszínen senki nem kötelezte a panaszost a szabálysértés elismerésére, saját maga döntött így, habár beadványának ezen részében is tesz hivatkozást gyermekére.

2) P. Gy. r. alezredes a Testület által feltett kérdéseket 2017. április 25-ei átiratában válaszolta meg, amelyet a Testület a korábbiak során ismertettekhez képest kiegészítő, panasz szempontjából releváns információkra szorítkozva ismertet.

Az intézkedő rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy vele szemben 10.000 forint összegű helyszíni bírságot fog kiszabni az elkövetett szabálysértés miatt, amennyiben azt a helyszínen elismeri. Ezt követően arról is tájékoztatta, hogy amennyiben nem ismeri el a szabálysértés elkövetését, úgy vele szemben szabálysértési feljelentéssel fog élni. Tájékoztatta továbbá, hogy 30 napon belül kell a bírságot megfizetni, amennyiben nem kívánja azt közérdekű munkával megváltani.

A panaszos az intézkedés során nem részesült diszkriminatív, sértő bánásmódban. A szabálysértés elkövetését a helyszínen elismerte, azonban megpróbálta magát kivonni a felelősség alól azáltal, hogy a korábbi útszakaszon előforduló ködfoltokra, valamint a gépjárműben utazó gyermekére hivatkozott. Az intézkedő rendőr ennek ellenállt, a bírság kiszabásától nem tekintett el. Az, hogy az intézkedő rendőr a helyszínen nincs azonos állásponton a cselekményt illetően az intézkedés alá vont személlyel, nem alapozhatja meg diszkriminatív, vagy szükségtelenül negatív bánásmód megállapítását.

III.

1) A Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy hatásköre mennyiben terjed ki az előadott sérelmek orvoslására. Ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel a Testület.

A Testület eljárását az Rtv. IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A panaszos beadványának tartalma alapján megállapítható, hogy a panaszos sérelmezte a helyszíni bírság kiszabását, és leginkább annak eltörlésére terjedt ki az akarata. Ennek érdekében az intézkedést foganatosító rendőrkapitányságon méltányossági kérelmet is előterjesztett, amelyet elutasítottak, a panaszos ezért kereste fel a Testületet. A Testület azonban a törvényi szabályok értelmében nem

jogosult a rendőrség szabálysértési hatósági jogkörében kiszabott helyszíni bírságot felülvizsgálni, és nem jogosult annak mérséklésére, sem pedig eltörlésére.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet - a rendőrség szolgálati szabályzatáról (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vontak-e intézkedés alá.

A panaszos előadása szerint a *. kerületi * úton közlekedett, amikor az út szélén intézkedés alá vonták amiatt, hogy ködfényszóróval közlekedett.

A rendőri előadás szerint a BRFK *. kerületi Rendőrkapitányság körzeti megbízottai gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el 2017. január 28-án, mikor 22 óra 50 perckor a V* út 195. szám előtt intézkedés alá vonták a *** forgalmi rendszámú járművet. A gépjármű a V* úton a szolgálati gépjárművel ellentétes irányban közlekedett, ekkor észlelték a rendőrök, hogy annak vezetője lakott területen belül ködfényszórót használ. Tekintettel arra, hogy a ködfényszóró használatát a KRESZ 44. § (4) bekezdése az általános látási viszonyoktól eltérő viszonyokhoz köti, melyet a rendőrök az intézkedés időpontjában nem észleltek, a gépjármű után fordultak, majd intézkedés alá vonták.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési

rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezéseire. A KRESZ 44. § (4) bekezdése szerint tompított vagy távolsági fényszóró helyett vagy mellett ködfényszórót, továbbá hátsó helyzetjelző ködlámpát abban az esetben szabad használni, ha a látási viszonyok ezt indokolják.

A Szabs. tv. 224. §-a szabályozza a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértésének tényállását. A szabálysértést az követi el, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület álláspontja szerint megalapozott volt a rendőri észlelés, a közúton átlagos látási viszonyok mellett ködfényszóróval való közlekedés olyan magatartás, amely felkeltheti a gyanút arra vonatkozóan, hogy szabálysértési felelősségre vonás indokolt. Továbbá a panaszos maga sem tagadta, hogy ködfényszóróval közlekedett. Annak eldöntése, hogy a látási viszonyok indokolták-e a ködfényszóró alkalmazását a Testület hatáskörén kívül esik, mivel az adott helyzet összes körülményeire való tekintettel az intézkedést fogantató rendőr mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezért a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A rendőrség továbbá megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést fogantatóított.

A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszosnak a helyszíni bírsággal kapcsolatban nyújtott rendőri tájékoztatást.

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedő rendőrök nem nyújtottak neki tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy nem köteles elismerni a szabálysértés elkövetését, így nem köteles elfogadni a helyszíni bírságot a helyszínen. A panaszos állítása szerint csak a gyermekének kímélete érdekében írta alá a nyomtatványt.

A rendőri tájékoztatás szerint az intézkedő rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy vele szemben 10.000 forint összegű helyszíni bírságot fog kiszabni az elkövetett szabálysértés miatt, amennyiben azt a helyszínen elismeri. Ezt követően arról is tájékoztatta, hogy amennyiben nem ismeri el a szabálysértés elkövetését, úgy vele szemben szabálysértési feljelentéssel fog élni. Tájékoztatta továbbá, hogy 30 napon belül kell a bírságot megfizetni, amennyiben nem kívánja azt közérdekű munkával megváltani.

22/2012. (IV. 13.) BM rendelet a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról az alábbi releváns rendelkezéseket tartalmazza.

A 18. § (1) bekezdése szerint, ha a jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az eljárás alá vont személlyel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről.

A (3) bekezdés szerint, ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását aláírásával igazoltan nem veszi tudomásul, a helyszíni bírság kiszabására jogosult a helyszíni bírságolás alkalmazásától eláll és közli az eljárás alá vont személlyel, hogy feljelentést tesz.

A 20. § (1) bekezdése szerint a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy három példányban (eredeti, másodlat és tőpéldány) tölti ki a helyszíni bírságoláshoz használt nyomtatványt. (2) A nyomtatvány kitöltése előtt a személyazonosság megállapítására alkalmas igazolványból meg kell állapítani az eljárás alá vont személy személyi adatait. (3) A helyszíni bírságoláshoz használt sorszámmal ellátott nyomtatványnak tartalmaznia kell: *a)* az eljárás alá vont személy családi nevét, utónevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, lakcímét, állampolgárságát, *b)* személyazonosításra alkalmas igazolványának, vagy engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett szabálysértés esetén a vezetői engedély számát és típusát, *c)* az elkövetés helyét, idejét, az elkövetett cselekmény leírását, az elkövetett szabálysértés megnevezését, gépjárművel elkövetett szabálysértés esetén a forgalmi rendszámot, valamint jogszabályban meghatározott, a közúti közlekedés biztonságát fokozottan veszélyeztető szabálysértés esetén a közlekedési előéleti pont számát, *d)* a kiszabott helyszíni bírság összegét, *e)* tájékoztatást arról, hogy - a gépjárművezető távollétében kiszabott helyszíni bírság kivételével - a meg nem fizetett helyszíni bírságot 5000 forintnként 6 óra közérdekű munkával válthatja meg, amelynek érdekében az állami foglalkoztatási szervnél a bírság megfizetésére nyitva álló határidő lejártát követő három munkanapon belül jelentkezhetsz, valamint azt, hogy a bíróság a meg nem fizetett és közérdekű munkával meg nem váltott helyszíni bírságot 5000 forintnként egy napi szabálysértési elzárásra változtatja át, *f)* a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv nevét, az intézkedő személy azonosító számát, vagy nevét, *g)* a fiatalkorú eljárás alá vont személy nyilatkozatát, hogy a helyszíni bírság megfizetését vállalja és aláírását, *h)* a fiatalkorú eljárás alá vont személy törvényes képviselőjének aláírását.

A rendőrségi felvilágosítás szerint a panaszos által aláírt nyomtatvány az ismertett jogszabályi rendelkezéseknek megfelelt.

A Testületnek – rendelkezésére álló bizonyítási eszközök korlátozott volta miatt – nem állt módjában állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszosnak az intézkedő rendőrök szóban milyen felvilágosítást adtak. A panaszos aláírásával igazoltan elismerte a szabálysértés elkövetését, elfogadta a helyszíni bírságot azon a nyomtatványon, melyen az összes szükséges információ megtalálható a helyszíni bírsággal kapcsolatban. A panaszos nem hivatkozott továbbá arra, hogy a rendőri magatartás befolyásolta volna őt a szabálysértés elismerésében, csupán azt írta le, hogy a gyermekére tekintettel egyszerűbbnek látta a helyszíni bírság elfogadását, amely minden bizonnyal a panaszos személyére visszavezethető indok, nem pedig a rendőri intézkedés nem megfelelő voltát alátámasztó körülmény.

Mindezekre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható a rendőri tájékoztatás megfelelő volta tekintetében.

3) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott rendőri hangnemet és bánásmódot.

a) A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőr udvariatlan stílusban intézkedett, továbbá a panaszos személyigazolványának képét látva azt mondta a panaszosnak, hogy a kép nem őt ábrázolja.

A rendőrségi dokumentáció kifejezetten cáfolta a nem megfelelő hangnem, illetőleg bánásmód alkalmazását. A kapitányságvezető indokoltan tartotta megjegyezni, hogy az intézkedés során alkalmazott hangnem véleménye szerint szubjektív megítélés alá tartozik. Az, hogy az intézkedő rendőr a helyszínen nincs azonos állásponton a cselekményt illetően az intézkedés alá vont személlyel, nem alapozhatja meg diszkriminatív, vagy szükségtelenül negatív bánásmód megállapítását. A rendőri intézkedés sok esetben keletkeztet feszült állapotot az intézkedés alá vont személyben, hiszen a jogkövető állampolgárok tekintetében semmiképpen nem tekinthető napi rutinnak. Az intézkedő rendőr stílusát a panaszos elfogadhatatlannak tartotta, azonban panaszában konkrét sértő, vagy lealacsonyító megjegyzéseket, utalásokat nem közölt, kizárólag egy, az átadott igazolványképre vonatkozó, tréfásnak szánt megjegyzést. Ez a megjegyzés, miszerint a fénykép nem a panaszost ábrázolja, nem volt alkalmas valós sérelem okozására, a r. alezredes véleménye szerint.

b) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök nem voltak tekintettel arra, hogy a gépjárműben tartózkodott a lánya.

A r. alezredes átirata szerint az a körülmény, hogy a panaszos kislánya az intézkedés során a gépjárműben tartózkodott a rendőri intézkedés vonatkozásában teljesen irreleváns körülmény, amely nem értékelendő sem az intézkedés alá vont személy terhére, sem pedig javára.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek I. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A rendőri iratok kifejezetten cáfolták a nem megfelelő hangnem alkalmazását. A Testület rendelkezésére álló dokumentáció alapján megállapítható, hogy a panaszosi beadvány és a rendőrségi iratok között olyan fokú ellentét feszül, amely nem teszi lehetővé, hogy a Testület megnyugtatóan állást foglaljon az alapjogsértés megtörténtének tekintetében. Erre tekintettel **a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód vonatkozásában, abban a tekintetben, hogy a rendőrök udvariatlanul viselkedtek-e, és megjegyzést tettek-e a panaszos igazolványképére.**

A panaszos beadványában többször hivatkozott arra, hogy lányára tekintettel nem tartotta indokoltnak a rendőri intézkedés során vele szemben tanúsított bánásmódot. A Testület elfogadta a r. alezredes által alkalmazott érvelést, mely szerint a szabálysértés elkövetésének megítélése során a hátsó ülésen utazó gyermek fáradtsága, vagy betegsége nem olyan körülmény, amelyet az intézkedő rendőröknek a szülő javára, vagy terhére kellene értékelniük. **A Testület ezért úgy foglalt állást, hogy nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát az, hogy a rendőrök az általuk megválasztott intézkedést foganatosították, annak ellenére, hogy a panaszos gyermeke az autó hátsó ülésén tartózkodott fáradtan.**

V.

A Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettsége, megállapítható tehát, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a közlekedésrendészeti intézkedés foganatosítása által. A helyszíni bírsággal kapcsolatos tájékoztatás tekintetében a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható. A panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható a rendőrök által alkalmazott hangnem és bánásmód vonatkozásában a rendőrök udvariatlansága, és a személyigazolványra tett megjegyzés tekintetében, ezen jogát továbbá nem sértette az, hogy a rendőrök az általuk megválasztott intézkedést foganatosították, annak ellenére, hogy a panaszos gyermeke az autó hátsó ülésén tartózkodott fáradtan.

A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. november 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag